

Секція: Проблеми та перспективи сучасного обліку і аудиту

Костишин Н.С.

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Чортківський навчально-науковий інститут

підприємництва і бізнесу ТНЕУ

м.Чортків, Україна

ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ, НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Екологічні проблеми є домінуючими у соціально-економічному житті, а їх вирішення, перш за все, потребує екологічно свідомого управління сільськогосподарськими підприємствами. Головним завданням сьогодення має стати посилення екологічної складової сільськогосподарського землекористування, гармонізації екологічних та економічних інтересів суспільства в умовах сталого розвитку країни, тобто ведення екологічної політики як на макро- так і на мікрорівні. Зацікавленість агроуправлінцями екологічними засадами сприятиме підвищенню еколого-економічної ефективності сільськогосподарського виробництва, зменшить витрат, покращить якості продукції.

Тому дієвим інструментом отримання керівниками повної, достовірної інформації про діяльність агропідприємства та його впливу на екологічну безпеку довкілля і людства повинен стати новий напрям аудиторської діяльності – екологічний аудит. Систематичне його використання допоможе сформувати екологічну політику суб'єктів господарювання і в результаті, покращити конкурентоздатність виготовленої продукції й відтак збільшити сам прибуток.

Останнім часом виконавчою й законодавчою владою України зроблено ряд кроків у створенні і розвитку екологічного управління та екоаудиту зокрема, проте чимало економістів звертають увагу на недосконалість чинного

законодавства щодо якості об'єктів впливу, правил та процедур сертифікації систем управління навколишнім середовищем, правил та процедур проведення екологічного аудиту, акредитації відповідних органів з сертифікації, органів з атестації аудиторів та інших експертів, пропонуючи свої шляхи вирішення зазначених проблем.

Про недосконалість згаданого Закону України „Про екологічний аудит” в частині обмеження власної ефективності на унеможливлення досягнути встановлену ним же головну мету аудиту вказують І. Басанцов, О. Пантелейчук. Адже ст.12 обмежує коло підприємств, на яких повинен проводитись обов'язковий екологічний аудит. Натомість вони пропонують „забезпечити обов'язковість проведення екологічного аудиту на всіх підприємствах, які становлять екологічну небезпеку, незалежно від їх форм власності; законодавчо закріпити обов'язковість виконання рекомендацій екологічного аудиту...; ...розширити сферу екологічного аудиту й на об'єкти, які вже знаходяться поза сферою виробничої діяльності, але продовжують становити загрозу для навколишнього середовища...”[1, с. 43].

Такої ж думки дотримується Р. Кулик, одночасно звертаючи увагу на суперечності та слабкі місця нормативного документу щодо визначення суті екологічного аудиту, нечіткого висвітлення питання його суб'єктів та недосконалості процедури сертифікації екологічних аудиторів. Більше того, дослідник в цілому ставить під сумнів доцільність прийнятого Закону України „Про екологічний аудит”, який, на його думку, побудований за аналогією із Законом України „Про аудиторську діяльність”. Він пропонує внести доповнення у діючий Закон вказавши на ті види аудиту, які вже включені в міжнародні класифікатори діяльності, а також ввести додаткову форму фінансової (бухгалтерської) звітності, де будуть відображатись фінансові показники, які характеризують діяльність організації в екологічній сфері [2, с.164].

Колектив авторів О. Бондар, Г. Білявський, Ю. Саталкін, М. Пилипчук вимагають нової редакції Закону України „Про екологічний аудит”. Це на їх

думку, „дозволить гармонізувати його з принципами sustainable development, міжнародними стандартами і європейським законодавством...” [3, с.46]. Свою увагу приділяють системному підходу розвитку екологічного аудиту в Україні, якого вважають можна досягти за рахунок розробки та введення низки нових нормативно-правових і нормативно-методичних документів на зразок підзаконного акту – національного стандарту „Системи екологічного управління й аудиту” зі структурними положеннями та системи адекватних, регіональних, галузевих нормативних документів з екологічного аудиту зі специфічними фінансовими механізмами за принципом „забруднювач платить”. Таким чином сформується механізм екологічного оцінювання, що дозволить забезпечити збалансований розвиток національної екологічної політики.

Для прийняття екологічно спрямованих ефективних управлінських рішень керуючому персоналу необхідно володіти повною та достовірною інформацією про діяльність свого суб’єкта господарювання в області охорони навколишнього природного середовища. Задовольнити вимоги керівників-аграріїв, на наш погляд, буде можливим використовуючи систему інтегрованого інформаційного забезпечення з рядом екологічних інструментів (рис.1).

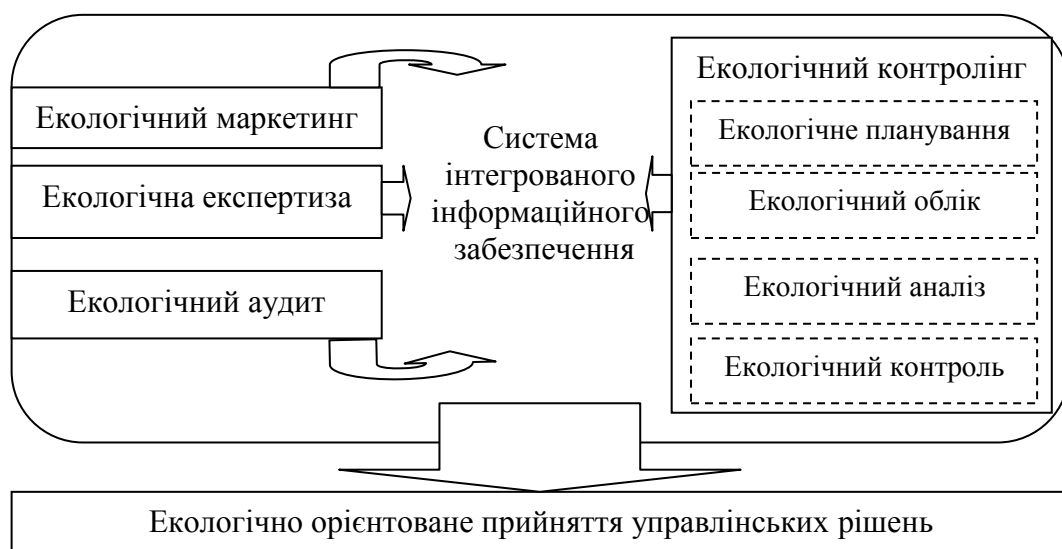

Рис. 1. Інструменти системи інтегрованого інформаційного забезпечення екологічно орієнтованого прийняття управлінських рішень

Таким чином, використання системи інтегрованого інформаційного забезпечення екологічно орієнтованого прийняття управлінських рішень підвищить ефективність заходів щодо зниження негативного впливу діяльності сільськогосподарських підприємств на навколишнє природне середовище, знизить фінансові ризики, витрати на утилізацію відходів суб'єктів господарювання, а також покращить імідж підприємства, розширить ринки збуту для екологічно чистих товарів.

Список літератури:

1. Басанцов І. В. Екологічний аудит в Україні: актуальність, проблемні питання та напрями удосконалення / І. В. Басанцов, О. С. Пантелейчук // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 1. – С. 38-46.

2. Кулик Р. Місце і проблеми екологічного аудиту в системі аудиторської діяльності України / Р. Кулик // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 4(29). – С.160-165.

3. Екологічний аудит: світовий досвід і вітчизняні реалії / О. Бондар, Г. Білявський, Ю. Саталкін, М. Пилипчук // Вісник НАН України. – 2011. – № 1. – С.42-51.